

REGERINGSKANSLIET

Utbildningsdepartementet

Aftonbladet 09-02-24

Gör om skattesystemet

Globaliseringsrådet: Vi måste anpassa oss till resten av världen

En ny Sifo-undersökning visar att befolkningen inte litar på att skatterna används till vård, skola och omsorg. Förtroendet för skattesystemet är viktigt för att attrahera och behålla både arbetskraft och företag. En rad åtgärder krävs för att göra det svenska skattesystemet mer lämpat för global konkurrens. I första hand behövs en genomgripande översyn av skattesystemet, skriver Pontus Braunerhjelm och Camilo von Greiff vid Globaliseringsrådet.

Fyra av tio svenskar anser att de skatter de betalar in inte motsvaras av de välfärdstjänster som man kan förvänta sig av samhället. En av tio är tveksamma. Enligt en färsk Sifo-undersökning känner ungefär hälften av befolkningen ett bristande förtroende för att skatterna återförs samhället i form av välfärdstjänster – såsom vård, skola och omsorg.

I en tid då rörligheten i skattebaserna ökar och konkurrensen om investeringar, företagsetableringar och kompetent arbetskraft tilltar är förtroendet för skattesystemet viktigt för att kunna attrahera och behålla både arbetskraft och företag i landet. Den andel av befolkningen som anser att höga inkomstskatter är ett skäl att flytta utomlands är dock fortfarande begränsad. Var femte person uppger att lägre skatter och möjligheter till en högre inkomst utgör skäl att lämna Sverige. Bland dessa är privata tjänstemän (23 procent), lägre åldersgrupper (32 procent i åldersgruppen 30 år och yngre) samt personer i de högsta

inkomstklasserna (28 procent av de med en inkomst över 36 000 kronor) oftare beredda att flytta än andra.

Eftersom de yngre, mest produktiva och välutbildade individerna, är mest benägna att flytta utomlands finns det anledning att ta frågan på allvar. Förmodligen är dessa grupper också mest eftertraktade på en utländsk arbetsmarknad. Samtidigt visar studier att många av de som tar ett arbete utomlands återvänder efter några år, med nyvunna erfarenheter och lärdomar som vitaliserar den svenska arbetsmarknaden.

Men skattesystemets legitimitet bör också ses mot bakgrund av Sveriges attraktionskraft på motsvarande grupper i andra länder. Svenska skattenivåer kan upplevas som ett hinder för utländska personer som överväger att ta ett arbete i Sverige. Den genomsnittliga inkomstskatten har visserligen sänkts under de senaste åren men den totala skattebelastningen i Sverige är fortfarande bland de högsta i världen.

Skatter och offentligt finansierade välfärdstjänster har betydelse för ett lands attraktionskraft på företag och kompetenta personer. Men minst lika viktigt är att själva skattesystemet präglas av långsiktighet, enkelhet och transparens. Dessa ledord var utgångspunkten för 1991 års stora skattereform. Idag är inte mycket sig likt sedan den stora skatteomläggningen. Avdragsmöjligheter, undantagsregler och förändringar för utvalda grupper och branscher har gjort de raka konturerna från 1991 alltmer otydliga.

I Kjell-Olof Feldts skatterapport till Globaliseringsrådet pekas på en rad åtgärder för att göra det svenska skattesystemet mer lämpat för global konkurrens. I första hand förordas en genomgripande översyn av skattesystemet i en parlamentarisk utredning. Men Feldt föreslår också:

- att den högsta marginalskatten återförs till 50 procent genom ett slopande av värns-katten, en justering nedåt av den statliga inkomstskatten till ca 18 procent,
- en enhetlig moms,
- en sänkning av den generella nivån på arbetsgivaravgifterna,
- att försäkringar ges om att förmögenhetsskatten inte återinförs vid ett regimskifte,
- att någon form av skatt på kvarlåtenskap återinförs, liksom fastighetsskatten,

Det är vår uppfattning att Sverige är i stort behov av en bred genomlysning av skattesystemet, inte minst med tanke på de utmaningar som en alltmer globaliserad värld ställer oss inför. I en sådan utvärdering

bör alla stenar vändas på och förslagen i Kjell-Olof Feldts rapport till Globaliseringsrådet fungerar som en vägvisning för vilka områden som särskilt bör belysas. Utmaningen är att utforma ett attraktivt skattesystem samtidigt som den offentliga sektorn både kan effektiviseras och bibehållas.

Pontus Braunerhjelm och Camilo von Greiff